

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výše jistoty dle § 75b o. s. ř. při více účastnících a kumulaci nároků: nejasnosti, výklad, praxe

Institut předběžného opatření představuje účinný procesní nástroj k ochraně práv v situacích, je-li před zahájením řízení třeba, aby byly dočasně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by byl pozdější výkon soudního rozhodnutí ohrožen. Právní úprava v § 74 a násl. o. s. ř. pamatuje na to, že předběžným opatřením může být významně zasaženo do práv osoby, vůči níž směřuje. Za účelem ochrany takové osoby a předcházení zneužití institutu předběžného opatření ukládá zákon navrhovateli povinnost složit peněžitou jistotu k zajištění případné náhrady škody nebo jiné újmy, která by mohla být předběžným opatřením způsobena (§ 75b o. s. ř.). Právě stanovení výše této jistoty může být v určitých případech problematické.

Zákonodárce jistotu koncipoval v textu ustanovení § 75b odst. 1 o. s. ř. jako fixní částku 10.000 Kč, resp. 50.000 Kč ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti. Tuto částku lze v zákonem vymezených případech rozhodnutím soudu zvýšit. Na první pohled jde o jednoduchou a přehlednou úpravu. Praxe nicméně ukazuje, že právě **zdánlivá jednoduchost může vést k výkladovým obtížím**, a to zejména tehdy, když návrh na nařízení předběžného opatření vykazuje určitý stupeň složitosti, např. když se na jedné nebo druhé straně řízení vyskytuje **více účastníků**, případně když jeden návrh zahrnuje **více nároků**.

Ačkoliv zákon výslovně upravuje výši jistoty pro případ více navrhovatelů (a to poměrně jednoznačně), otázka, jaká jistota má být složena v případě **plurality odpůrců (žalovaných)** nebo při **kumulaci nároků** zůstává **zákonem neřešena**, a je tudíž ponechána výkladu. Výsledkem je **různorodá a místy rozporná soudní praxe**, která může vést k procesní nejistotě pro účastníky řízení a složení nesprávné částky odpovídající jistotě. Návrh na nařízení předběžného opatření může být odmítnut z důvodu závěru soudu o **nedostatečné výši složené jistoty**, který je založen na výkladu § 75b o. s. ř. dalece přesahujícím samotnou dikci zákona. Navrhovatel pak bývá postaven před dilema: buď se bránit odvoláním proti usnesení o odmítnutí (a riskovat další prodlení), nebo se vzdát práva na odvolání a podat návrh znovu se „správnou“ výší jistoty.

Tento článek se zaměřuje na **tři typově odlišné situace**, které se mohou objevit u návrhů na nařízení předběžného opatření a mají **vliv na výši požadované jistoty**. Zatímco první z nich je zákonem výslovně upravena, zbývající dvě zůstávají otevřené výkladu, a tudíž v praxi působí interpretační obtíže.

1. Pluralita navrhovatelů

Zákon výslovně upravuje situaci tzv. aktivního společenství, kdy jeden návrh na nařízení předběžného opatření podá více osob. V takovém případě stanoví poslední věta ustanovení § 75b odst. 1 o. s. ř., že **navrhovatelé jsou povinni složit jistotu společně a nerozdílně**.

Zákon sice explicitně nestanoví, že se skládá pouze jedna jistota. Uvedené lze dovodit ze zákonné formulace daného ustanovení, podle níž **se výše jistoty „nenásobí“** počtem osob na straně navrhovatelů. Totéž platí i pro případný doplatek jistoty. Doplatek může dle stejného ustanovení soud uložit k úhradě navrhovatelům společně a nerozdílně, dospěje-li k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody či jiné újmy (nebo že jde o opětovný návrh týchž účastníků, který z obdobných důvodů směřuje ke stejné či obdobné úpravě poměrů).

Zákonná úprava tohoto případu je tudíž poměrně jednoznačná a v podstatě **nevzbuzuje výkladové obtíže** ani v praxi.

2. Pluralita odpůrců (žalovaných)

Zákon nijak neupravuje situaci, kdy je návrhem dotčeno více odpůrců (žalovaných). Výslovná právní úprava chybí a dosavadní rozhodovací praxe soudů není zcela jednotná.

Gramatický výklad ustanovení § 75b o.s.ř. může nasvědčovat tomu, že výše jistoty by se ani v tomto případě neměla násobit, obdobně jako při mnohosti navrhovatelů. Podle samotného gramatického výkladu je totiž nutné dojít k závěru, že jedna jistota je vázána na jeden návrh jako procesní úkon, a nikoli na počet účastníků, kterých se předběžné opatření má dotknout.

Jedno z řízení, v rámci kterých bylo aprobováno, že postačuje složení jedné jistoty, bylo vedeno před Okresním soudem v Tachově pod sp. zn. 7 C 328/2020. V rámci odvolacího řízení pak při výkladu ustanovení § 75b o.s.ř. Krajský soud v Plzni jakožto odvolací soud rozšířil své úvahy nad rámec gramatického výkladu a k výši jistoty uvedl, že sice byly předběžným opatřením uloženy povinnosti dvěma účastníkům, jde však o jeden skutek a předběžným opatřením má být zabráněno vzniku škody konáním těchto dvou účastníků. K věci se následně vyjadřoval i Ústavní soud ve svém usnesení sp. zn. II. ÚS 1361/21 ze dne 24. 6. 2021. Ten v daném případě nicméně pouze odmítnul ústavněprávní deficit předchozího posuzování obecnými soudy a uzavřel, že si lze představit různý výklad ustanovení § 75b o.s.ř.

Stejný závěr zaujal soud např. i v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 6 Cmo 122/2023, kdy za postačující považoval složení jediné jistoty, a to i v případě, kdy návrh na nařízení předběžného opatření směřoval vůči více subjektům. Přestože se rozhodnutí zaměřovalo primárně na otázku kumulace nároků (která bude rozebrána níže), připomnělo význam institutu složení jistoty nejenom jako prostředku k ochraně odpůrce (žalovaného), ale též jako nástroje prosté prevence zneužití předběžných opatření. Zároveň v něm soud zdůraznil, že právní úprava předběžných opatření obecně sleduje rychlost a efektivitu řízení, a i proto má být navrhovateli předvídatelné, že složení jediné jistoty je pro projednání návrhu dostatečné.

Tento závěr však **není přijat jednotně v soudní praxi** a soudy se mnohdy věcně zamýšlí nad smyslem a účelem institutu jistoty a často se uchylují k teleologickému výkladu s jiným závěrem.^[1] S ohledem na výše popsaný smysl institutu jistoty, totiž zajištění nároku na náhradu škody nebo jiné újmy, jež může vzniknout nařízením předběžného opatření, tak **jistotu navyšují podle počtu odpůrců (žalovaných)**, případně také podle počtu samostatných nároků.

Z důvodu procesní opatrnosti proto lze doporučit složení jistoty odpovídající počtu odpůrců (žalovaných). Tento přístup je vhodné aplikovat zejména pro případy, kdy pro žalobce není problematické složení jistoty vyšší (odpovídající počtu účastníků) a současně kdy žalobce nechce

čelit hrozbě odmítnutí návrhu (a časovému zdržení spojenému se vzdáním se práva na odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí a podáním návrhu nového se složenou vyšší jistotou).

Absentující explicitní zákonná úprava ponechává prostor ke kreativnímu výkladu soudů. Z pohledu právní jistoty a předvídatelnosti rozhodování by bylo vhodné, aby zákonodárce situaci pluralitních odpůrců (žalovaných) výslovně upravil, obdobně jako tak činí v případě pluralitních navrhovatelů.

3. Kumulativnost nároků

Další výkladové problémy vznikají při posuzování výše jistoty v případech, kdy se navrhovatel jedním návrhem na nařízení předběžného opatření **domáhá uložení více povinností**. Tato situace staví navrhovatele před otázkou, zda má být výše jistoty určena jednou zákonem předvídanou částkou za celý návrh (10.000 Kč nebo 50.000 Kč ve věcech týkajících se podnikatelských vztahů mezi podnikateli), či **zda se má odvíjet od počtu uplatněných nároků**. Právě na této problematice je možné nejlépe demonstrovat obtížnost výkladu právní úpravy, a to i s ohledem na rozdílné závěry, k nimž v obdobných věcech dospěla soudní rozhodovací praxe.

Např. v rozhodnutí Okresního soudu v Pardubicích sp. zn. 6 C 170/2015 dospěl soud k závěru, že se navrhovatel jedním podáním ve skutečnosti domáhá vydání několika samostatných předběžných opatření. Z tohoto důvodu soud uzavřel, že složení jediné jistoty (ve výši 10.000 Kč) nepostačuje. [\[2\]](#)

K obdobnému závěru dospěl i Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně, v rámci usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 59 Co 365/2013-60, kterým změnil předchozí usnesení o nařízení předběžného opatření soudu prvního stupně tím způsobem, že jej odmítl. Proti uvedenému usnesení pak byla podána ústavní stížnost, která byla odmítnuta. Ústavní soud v usnesení sp. zn. II. ÚS 3242/13 ze dne 25. 6. 2015 konstatoval, že *„jestliže je v rámci jediného návrhu na vydání předběžného opatření formulováno vícero samostatných návrhů, povinnosti složit jistotu podléhá každý z těchto návrhů. Takový výklad pak logicky odpovídá i tomu, že pokud je pro každý z návrhů podán samostatný návrh na vydání předběžného opatření, není pochyb o tom, že každý návrh podléhá složení jistoty. Kumulací vícero návrhů v jediný společný návrh na vydání předběžného opatření by tak docházelo k obcházení smyslu právní úpravy jistoty.“* Je třeba uvést, že v posuzovaném případě se navrhovatelka domáhala uložení povinnosti žalovanému: (i) zdržet se zásahů do pozemků; (ii) uvést pozemky do původního stavu; a (iii) snášet užívání pozemků.

Ústavní soud se později k otázce plurality nároků znovu vyjádřil v již zmíněném usnesení sp. zn. II. ÚS 1361/21 ze dne 24. 6. 2021, v němž naopak aproboval postup soudu, který považoval složení jediné jistoty za postačující, resp. nevymezil se vůči takovému postupu s ohledem na ústavněprávní deficit věci. V tomto případě Ústavní soud zdůraznil, že skutkové okolnosti se zásadně lišily od výše popsané věci, zejména nebylo pochyb o tom, že jednotlivé požadované povinnosti nelze považovat za fakticky samostatná předběžná opatření.

Výkladu složení jediné jistoty při více nárocích Ústavní soud pak znovu přisvědčil i v novém usnesení sp. zn. II. ÚS 1340/25 ze dne 18. 6. 2025, kdy konstatoval, že v posuzovaném případě nešlo o více samostatných předběžných opatření a vyzdvihnul, že věc měla jednotný skutkový základ. Navrhovatelka se v daném případě návrhem domáhala ochrany proti nekalé soutěži a ochrany práv k průmyslovému vzoru a žádala, aby se odpůrce (žalovaný) zdržel distribuce, prodeje a nabízení definovaného zboží. Ústavní soud zároveň zdůraznil, že na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že se požadované omezení vztahovalo na více jednotlivých výrobků. V daném případě tedy návrh formálně směřoval k uložení více povinností, avšak materiálně se jednalo o jedinou povinnost, tedy

zdržet se distribuce, prodeje a nabízení určených produktů.

Významné zůstává také shora zmíněné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 6 Cmo 122/2023, publikované s právní větou: „*Za jeden návrh na nařízení předběžného opatření skládá navrhovatel jen jednu jistotu, bez ohledu na to, zda se v návrhu navrhuje uložení většího počtu povinností.*“ Odvolací soud v odůvodnění vyložil, že účel jistoty je dvojitý: (i) usnadnit ostatním účastníkům uplatnění náhrady škody, která jim může vzniknout v souvislosti s rozhodováním o návrhu na předběžné opatření bez plného dokazování a bez slyšení druhé strany, a (ii) zabránit zneužívání tohoto institutu. Zároveň však připomněl, že účel samotného předběžného opatření spočívá v rychlé a účinné ochraně práv, kdy rozhodování podléhá požadavku bezodkladnosti, návrh se neposuzuje v plném rozsahu dokazování a jistota se skládá již při jeho podání. Podle odvolacího soudu proto musí být pro navrhovatele předvídatelné, že při složení jedné jistoty bude jeho návrh věcně projednán, aniž by čelil pochybnostem, kolik jistot má složit v závislosti na tom, jak soud vyhodnotí počet samostatných návrhů v jednom podání. Tento výklad podle soudu analogicky podporuje i poslední věta § 75b odst. 1 o. s. ř., z níž plyne, že i více navrhovatelů skládá jednu jistotu, přestože by každý mohl návrh podat samostatně. Není proto logické, aby jeden navrhovatel skládal více jistot za více povinností uplatněných v jediném návrhu. Pokud by složená jistota neodpovídala povaze sporu, rozsahu požadovaných povinností, nebo by šlo o opakovaný obstrukční návrh, zákon v § 75b odst. 1 větě druhé o. s. ř. umožňuje, aby soud vyzval k jejímu doplacení na přiměřenou výši. Tento postup podle Vrchního soudu naplňuje oba účely jistoty a činí rozhodovací praxi předvídatelnou a srozumitelnou.

Toto posledně jmenované rozhodnutí lze označit za judikát, který se otázkou výkladu § 75b o. s. ř. při kumulaci nároků zabývá nejpodrobněji a s nejpřesvědčivější argumentací, přičemž je i časově aktuální. Lze souhlasit se závěrem, že v aplikační praxi by měl soud v případech nejasností ohledně výše jistoty primárně využít postup podle § 75b odst. 1 věty druhé o. s. ř. a vyzvat navrhovatele k jejímu doplacení namísto odmítnutí návrhu. Takový postup nejen naplňuje oba účely jistoty, ale je zároveň v souladu se smyslem a účelem institutu předběžného opatření, kterým je rychlá a efektivní mezitímní úprava právních poměrů.

Třebaže se s mechanismem navyšování jistoty podle počtu uplatněných nároků neztotožňujeme, z důvodu procesní opatrnosti lze v určitých případech doporučit složení jistoty odpovídající jednotlivým separátním povinnostem, které by věcně mohly být uplatněny separátními návrhy na nařízení předběžného opatření.

Závěr

Otázka výše jistoty při návrhu na nařízení předběžného opatření se může jevit jako marginální, ve skutečnosti však patří k procesním úskalím, jejichž podcenění může zásadně ohrozit navrhovatele. Z praxe proto doporučujeme:

- **Je-li více subjektů, kterých se má opatření dotknout, je obvykle bezpečnější složit jistotu za každý z nich, bez ohledu na to, zda jim hrozí tatáž škoda. Výklad soudů není jednotný a riziko odmítnutí návrhu je vysoké.**
- **Obsahuje-li návrh více povinností, postačí zpravidla jedna jistota, pokud všechny vycházejí z totožného skutkového základu. Jsou-li nároky zcela oddělitelné a vycházejí z odlišných skutkových či právních základů, je třeba zvážit složení navýšené jistoty (podle počtu nároků), či zvážit podání separátních návrhů.**

Do budoucna by bylo žádoucí, aby zákonodárce tuto otázku výslovně a komplexně upravit, zejména pro případy plurality odpůrců a kumulace nároků.

Mgr. Zuzana Ottová, LL.M.

Vedoucí advokátka

Václav Rozman

Právní asistent

URBAN & HEJDUK

[Urban & Hejduk s.r.o., advokátní kancelář](#)

Palác Valdek
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel: +420 226 207 507
e-mail: info@urbanhejduk.cz

[1] Citace z neveřejného rozhodnutí Městského soudu v Praze: „Jistota představuje finanční částku, kterou navrhovatel skládá soudu k zajištění nároku na náhradu škody nebo jiné újmy, jež může vzniknout následkem nařízení předběžného opatření účastníkům řízení (či třetím osobám, které vůbec nebyly účastníky řízení o předběžném opatření, srov. § 76 odst. 2 o. s. ř.). S ohledem na výše popsany smysl institutu jistoty má soud za to, že je-li na straně odpůrce více subjektů, kdy u každého z nich může dojít vydaným předběžným opatřením ke vzniku škody či jiné újmy, je nutno složit jistotu (v obchodní věci ve výši 50 000 Kč) ve vztahu ke každému z nich, nikoli souhrnně pouze částku (jistotu) jedinou.“

[2] Uvedené rozhodnutí je dostupné prostřednictvím beck-online.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)

- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)